

Теорії походження права.

1. Теорія природного права виходить з того, що право належать людині від народження. Ця теорія розмежовує поняття права і закону. Право – це не тексти закону, а система ідей (понять) про загальнообов'язкові норми, права, обов'язки, заборони, природні умови їхнього виникнення і реалізації, порядку і формах їхнього захисту, яка міститься в суспільній свідомості й орієнтована на моральні цінності. При такому підході право і закон розмежовуються, першість надається праву як нормативно закріпленій справедливості, а закон розглядається як його форма, покликана відповідати праву як його змісту.
2. Нормативна теорія (позитивістська) виходить з того, що вихідна форма буття – норма права; право – норми, викладені в законах і інших нормативних актах. При такому підході відбувається отождолення поняття права і закону. Разом з тим нормативне праворозуміння орієнтує на такі властивості права, як формальна визначеність, точність, однозначність правового регулювання.
3. Психологічна теорія розглядає право як психічне відношення людини до права, правові настрої, правова поведінка.
4. Соціологічна теорія розглядає як вихідну форму буття права – правовідносини; право – порядок суспільних відносин, що виявляється в діях і поведінці людей. Правом визнається його функціонування, реалізація, його “дія” у житті – у сформованих і тих, які формуються, суспільних відносинах, а не його створення правотворчими органами у формі закону й інших нормативно-правових актів.

Право – це міра свободи і рівності, що встановлюється державою з метою регулювання суспільних відносин і гарантується її примусовою силою.

Право в об'єктивному смислі являє собою сукупність загальнообов'язкових формально визначених норм права, установлених чи санкціонованих державою з метою регулювання суспільних відносин і які гарантуються примусовою силою держави.

Право в суб'єктивному смислі - це вид і міра можливої поведінки громадян, що встановлюється і гарантується державою.

Ознаки права:

1. Право – це міра свободи і рівності.
2. Загальнообов'язковість – обов'язковість права для всіх суб'єктів.
3. Формальна визначеність – чіткість, однозначність, стислість формальних правових приписів, виражених у законах та інших нормативно-правових актах.
4. Нормативність – за допомогою норм право регулює різноманітні суспільні відносини, є знаряддям проведення в життя політики держави, засобом організації ведення його різноманітної управлінської й іншої діяльності.
5. Системність – полягає в тому, що право – це не просто сукупність принципів і норм, а їхня система, де всі елементи зв'язані і погоджені.
6. Регулятивність – за допомогою норм права регулюються суспільні відносини.
7. Гарантованість і державна забезпеченість права – держава в такий спосіб підтримує загальні правила, що визнаються державою правовими. Державна охорона

правових норм включає державний легальний примус, різні організаційні, організаційно-технічні, виховні і превентивні (попереджувальні) міри державних органів по дотриманню і виконанню громадянами юридичних норм.

Під **соціальною цінністю** права в юридичній теорії розуміється його спроможність служити метою і засобом задоволення науково обґрунтованих, соціально справедливих загальнолюдських потреб та інтересів громадян і їх об'єднань. Пояснити соціальну цінність права означає розкрити його позитивну роль для особистості і суспільства.

Соціальна цінність права полягає в наступному: 1) за допомогою права забезпечується загальний стійкий порядок у суспільних відносинах, досягається визначеність, точність змісту цих відносин; 2) право впливає на поведінку і Діяльність людей шляхом узгодження їх специфічних інтересів (приватних і загальних); 3) право забезпечує співвідношення свободи і справедливості; 4) право забезпечує можливість нормальних активних дій людини, оскільки не дозволяє незаконне втручання у правомірну діяльність; 5) на правовій основі формуються інститути громадянського суспільства.

Одним із проявів соціальної цінності права виступає його так звана **інструментальна** цінність, цінність як регулятора суспільних відносин, інструменту для вирішення різних завдань, у тому числі для забезпечення функціонування інших соціальних інститутів (держави, соціального управління, моралі тощо) та інших соціальних благ. Як інструмент право використовується різними суб'єктами соціального життя: державою, громадянами, об'єднаннями громадян, іншими організаціями. У цивілізованому суспільстві саме право є одним із головних інструментів, здатних забезпечити організованість і нормальну життєдіяльність, соціальний мир, злагоду, зняття соціальної напруженості.

Власна цінність права полягає у тому, що за його допомогою встановлюється соціальна свобода та активність людей на основі й у межах організованих, впорядкованих відносин згідно з принципом справедливості.

Д.З. зробити конспект. Фото конспекту надіслати на адресу nika.grom5@gmail.com